

Den 17. oktober 2022
FVM 218

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Kommissionens forslag til tilføjelse i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/848 om krav til fastlæggelse af format og indhold for de informationer medlemsstaterne skal stille til rådighed i forbindelse med resultater af undersøgelser af sager med fund af forurenende stoffer (komitesag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har foreslået tilføjelser af format og indhold i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/848, for medlemsstaternes afrapportering af resultatet af de tiltag og officielle undersøgelser, de har foretaget i forbindelse med fund af produkter og stoffer, der ikke er godkendt til økologisk produktion (komitesag). Informationerne herom gives i dag i Kommissionens elektroniske system for økologi (OFIS). Der foreslås yderligere indsamling af data til Kommissionen på enkeltsagsniveau ud over de oplysninger, der allerede indmeldes i OFIS. Forslaget vurderes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU. Forslaget forventes at medføre øgede administrative byrder for myndighederne. Forslaget forventes sat til afstemning i Komitéen for Økologisk Produktion den 26. oktober 2022. Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget, idet man lægger afgørende vægt på, at de administrative byrder reduceres væsentligt.

Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag om bestemmelser til fastlæggelse af format og indhold for de informationer, som medlemsstaterne skal stille til rådighed i forbindelse med resultater af officielle undersøgelser af sager med fund af produkter og stoffer, der ikke er godkendt til brug i økologisk produktion.

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 29, stk. 8, litra b i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/848.

Forslaget behandles i en undersøgelsesprocedure i Komitéen for Økologisk Produktion. Afgiver Komitéen en positiv udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver Komitéen en negativ udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen ikke forslaget, idet Kommissionen inden for to måneder kan forelægge Komitéen et ændret forslag eller inden for en måned kan forelægge forslaget for appeludvalget. Afgives der ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal, kan Kommissionen vedtage forslaget eller inden for to måneder forelægge komitéen et ændret forslag eller indenfor en måned forelægge forslaget for appeludvalget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal

en negativ udtalelse om forslaget, kan Kommissionen ikke vedtage forslaget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en positiv udtalelse, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver appeludvalget ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal, kan Kommissionen vedtage forslaget.

Forslaget forventes sat til afstemning under et virtuelt møde i Komitéen for Økologisk Produktion den 26. oktober 2022.

Formål og indhold

Kommissionens forslag indebærer, at medlemsstaterne forpligtes til at afrapportere resultatet og foranstaltningerne i forhold til undersøgelser i samtlige sager, som gennemføres i forbindelse med fund af stoffer og produkter, der ikke er tilladte til anvendelse i økologisk produktion. De detaljerede oplysninger skal deles med Kommissionen og andre medlemsstater via et elektronisk system.

Kommissionen skal anvende de detaljerede informationer til at udvikle en eventuel fælles bedste praksis samt se på mulighederne for videre tiltag til at undgå tilstedeværelsen af ikke tilladte stoffer og produkter i økologiske varer. Spørgsmålet om evaluering af sager med fund af stoffer og produkter, der ikke er tilladte til anvendelse i økologisk produktion, samt fastlæggelse af foranstaltninger og sanktionsniveau er i henhold til økologiforordningen et anliggende for den enkelte medlemsstat.

Kommissionen skal den 31. december 2025, på baggrund af medlemsstaternes oplysninger, afgive en rapport til Rådet og Europa-Parlamentet om tilstedeværelsen af ikke tilladte stoffer i økologiske produkter, herunder om mulighederne for indførelse af en særlig økologitærskelværdi. En sådan afskæringsværdi anvendes allerede i dag i enkelte medlemsstater. Kommissionens evalueringsrapport om økologiforordningens tilgang og håndtering af fund af pesticider i økologiske produkter kan, i det omfang det vurderes relevant, ledsages af et lovmæssigt forslag, der skal bidrage til yderligere harmonisering på EU-niveau.

Med forslaget udvides den nuværende indsamling af oplysninger i forhold til væsentlige sager med fund af stoffer og produkter, der ikke er tilladte til anvendelse i økologisk produktion, som i dag indmeldes i Kommissionens elektroniske system OFIS. Dette er dels som led i en årlig afrapportering af resultater af officielle undersøgelser, som er foretaget i forbindelse med fund af produkter og stoffer (for eksempel pesticidrester), der ikke er godkendt til økologisk produktion, og fungerer dels som et advarselssystem for at undgå uretmæssigt salg af økologiske produkter i andre medlemsstater.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt.

Gældende dansk ret

En vedtagelse af forslaget kræver ikke implementering og har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser i Danmark, idet området overordnet er reguleret af en forordning, og dermed er reglerne umiddelbart gældende i Danmark.

Konsekvenser

Forslaget har ikke samfundsøkonomiske eller statsfinansielle konsekvenser og vurderes ikke at indebære administrative byrder for erhvervet. Forslaget vurderes at indebære unødige administrative og tidsmæssige byrder for myndigheder og kontrolorganer i EU, idet alle undersøgte sager skal

afrapporteres separat. Forslaget vurderes derudover ikke at have nogen væsentlige økonomiske konsekvenser for staten.

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Høring

Sagen har været i høring på høringsportalen.

Økologisk Landsforening kan ikke støtte forslaget, da forslaget vurderes at have uproportionale administrative byrder for kontrolorganer i EU samt byrder for myndighederne, som ikke vil bidrage til at udvikle økologien eller øge troværdigheden for forbrugerne. Økologisk Landsforening mener, at en yderligere indsamling af data til Kommissionen på enkeltstatsniveau går langt ud over det nødvendige, da der allerede indmeldes oplysninger i OFIS-systemet af kontrolorganer og af myndighederne i medlemsstaterne, som har til formål at opspore årsagen til pesticidfund. Det er svært at se, hvilken merværdi forslaget reelt bibringer.

Økologisk Landsforening er ligeledes bekymret for, om den grundlæggende procesorienterede kontrol, som er fundamental for økologikontrollen, sættes under yderligere pres, idet forslaget indikerer, at samtlige fund af pesticidrester skal omfattes af en officiel undersøgelse. De nugældende regler foreskriver, at der indledningsvist sker en vurdering af producenten eller kontrolorganet om pesticidfundet umiddelbart kan anses som utilsigtet, eller om fundet giver anledning til begrundet tvivl om økologireglerne kan være overtrådt, og dermed om en undersøgelse skal igangsættes. Et krav om at samtlige fund af pesticidrester skal omfattes af en egentlig undersøgelse vil øge arbejdet med at indberette sager for kontrolorganer og myndigheder i EU betragteligt, og er en ny byrde for økologien. Det er en byrde, som står i modsætning til 'forureneren betaler'-princippet, idet det øvrige landbrugs anvendelse af pesticider uvægerligt vil føre til kontamineringer.

Økologisk Landsforening stiller sig uforstående over for, at Kommissionen ønsker at indsamle detaljerede data om sanktioner og foranstaltninger (measures), der tages i de konkrete sager i medlemsstaten, da dette henhører under det enkelte medlemsstats kontrolsystem og beføjelser at finde de passende sanktioner.

Økologisk Landsforening sætter spørgsmålstegn ved, om Kommissionen går ud over sine beføjelser med artikel 29, stk. 6, da det overordnede formål med at skabe "bedste praksis" i EU kunne opnås ved en mere simpel indmelding fra medlemsstaterne, der ikke kræver indmeldinger på enkeltstatsniveau.

Landbrug & Fødevarer finder, at de foreslåede krav til indberetning er unødvendigt omfattende. Landbrug & Fødevarer bakker som udgangspunkt op om indsamling af data fra EU-landene til Kommissionens planlagte afrapportering senest den 1. januar 2026 om forekomst af ikke-tilladte stoffer i økologisk produktion. Denne rapport forventer Landbrug & Fødevarer kan bidrage til drøftelser om eventuel øget harmonisering på området. Det er imidlertid Landbrug & Fødevarers opfattelse, at de forpligtelser om indberetninger, der allerede er påkrævet via OFIS, bør være tilstrækkelige til formålet. Landbrug & Fødevarer vurderer ikke, at et krav om yderligere kvalitativ dokumentation eller yderligere detaljering er formålstjenligt.

I forbindelse med tidligere drøftelser vedrørende grænseværdier for uønskede stoffer i økologien har Landbrug & Fødevarer gjort det klart, at man er tilhængere af en procesorienteret økologikontrol. Landbrug & Fødevarer vil opfordre til, at man er særligt opmærksomme på dette og gør indsigelser mod indberetningstiltag, der på sigt vil kunne udfordre denne praksis.

Dansk Erhverv mener overordnet, at Kommissionens forslag går for vidt med sine krav om, at myndigheder og økologikontrolorganer i EU skal indrapportere specifikke detaljer om resultatet af hver eneste undersøgelse, der er igangsat som følge af fund af ikke-tilladte stoffer eller produkter i økologiske fødevarer.

Dansk Erhverv er enige i forslagets overordnede formål, som går ud på at skabe den bedste praksis for at undgå tilstedeværelse af ikke-tilladte stoffer eller produkter i økologiske fødevarer. Men Dansk Erhverv mener, at de foreslåede rapporteringskrav er mere detaljerede og omfattende end nødvendigt, og at de pålægger myndighederne en arbejdsbyrde og et tidsforbrug, der ikke er proportionel med de opnåede effekter. Bl.a. indikeres det i forslaget, at Kommissionen forventer, at alle sager, hvor der er gjort et fund, skal rapporteres til Kommissionen, og altså ikke kun de sager, hvor myndighederne har en begrundet mistanke om, at økologireglerne kan være overtrådt.

Medlemsstaterne er allerede forpligtede til at anvende systemet OFIS til at indberette de konkrete sager med fund af ikke-tilladte stoffer og produkter, hvor der er mistanke om overtrædelse af økologireglerne, og hvor de derfor mener, at årsagen til overtrædelsen skal undersøges nærmere, og at informationer om sagen skal deles med de øvrige EU-lande. Nærværende forslag fra Kommissionen ligger altså udover dette allerede gældende krav, og Dansk Erhverv mener ikke, at det giver en reel merværdi, at Kommissionen indsamler yderligere detaljerede oplysninger om hver enkelt sag, herunder de foranstaltninger som medlemsstaterne har anvendt, og særligt ikke i de sager, hvor myndighederne vurderer, at et fund ikke er en overtrædelse af økologireglerne. Tværtimod vil kravet give Kommissionen mulighed for at kommentere og blande sig i de foranstaltninger og sanktioner, som det enkelte medlemsstat har besluttet i den konkrete sag, og som er medlemsstatens suveræne beslutning. Det mener Dansk Erhverv ikke er hensigtsmæssigt, og det er desuden i modstrid med EU's overordnede kontrolprincipper for fødevarer fastlagt i kontrolforordning 2017/625, hvor kompetencerne til kontrol og håndhævelse lægges ud til de enkelte medlemsstater.

DI Fødevarer (Dansk Industri) forstår, at Kommissionens forslag vil lægge et ekstra kontrollag på den europæiske økologikontrol, som i forvejen er ret ressourcekrævende for både kontrolenheder og virksomheder. Forslaget her vil kræve ekstra ressourcer hos Kontrolenhederne (Fødevarestyrelsen i Danmark, private certificeringsorganer i øvrige EU). Omkostningerne for denne ekstra byrde vil ende hos virksomheder og primærsektoren. Dette midt i en tid, hvor både forsynings- og energikrise gør det rigtig svært for virksomhederne at drive forretning. DI Fødevarer bemærker, at det vil være ønskeligt, om Kommissionen i stedet vil bruge ressourcer på at få medlemsstaterne til at tolke de allerede eksisterende regler mere ensartet.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringens finder, at forslaget skal tilpasses, så forslaget afspejler det reelle behov for at Kommissionen får indsamlet de nødvendige supplerende oplysninger i forhold til Kommissionens senere udarbejdelse af en rapport, der skal vurdere mulighederne for yderligere harmonisering og for at skabe den bedste praksis.

Forslaget bør justeres, så det ikke medfører uproportionale administrative byrder for myndighederne og kontrolorganer. Den foreslåede detailorienterede tilgang fra Kommissionens side anses ikke at være konsistent med den grundlæggende procesorienterede kontrol, som er fundamental for økologikontrollen. Herudover ønsker regeringen at holde fast i, at evalueringen af sådanne sager samt

fastlæggelse af nødvendige foranstaltninger og sanktionsniveau bør være et anliggende for den enkelte medlemsstat.

Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget, idet man lægger afgørende vægt på, at de administrative byrder reduceres væsentligt.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.